

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 60/18

Luksemburg, 3 maja 2018 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-51/17
OTP Bank Nyrt i OTP Faktoring Követeléskezelő Zrt / Teréz Ilyés i Emil Kiss

Zdaniem rzecznika generalnego Evgenia Tancheva, interwencja ustawodawcy państwa członkowskiego podjęta w odpowiedzi na wyrok Trybunału Sprawiedliwości w przedmiocie nieuczciwego charakteru klauzul umownych ze względu na brak przejrzystości podlega kontroli sądowej

W lutym 2008 r. T. Ilyés i E. Kiss zawarli z bankiem węgierskim umowę o udzielenie kredytu denominowanego do franka szwajcarskiego (CHF). Zgodnie z tą umową, chociaż miesięczne raty spłat były uiszczane w forintach węgierskich (HUF), suma tych rat była przeliczana na podstawie aktualnego kursu wymiany HUF na CHF. Ponadto, kredytobiorcy zgodzili się ponosić ryzyko związane z ewentualnymi wahaniami w kursie wymiany pomiędzy obiema tymi walutami.

Kurs wymiany zmienił się następnie znacząco na niekorzyść kredytobiorców, co poskutkowało znacznym wzrostem kwot ich miesięcznych rat. W maju 2013 r. T. Ilyés i E. Kiss wszczęli postępowanie przed węgierskimi sądami przeciwko OTP Bank i OTP Factoring, na które zostały przeniesione roszczenia wierzyciela wynikające z rozpatrywanej umowy kredytowej. W toku postępowania sądowego pojawiła się kwestia tego, czy klauzulę umowną obciążającą ryzykiem kursowym kredytobiorców można uznać za nieuczciwą w rozumieniu dyrektywy w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich¹, a tym samym niewiążącą kredytobiorców ze względu na to, że klauzula ta nie została zredagowana przez dany bank prostym i zrozumiałym językiem.

W międzyczasie na Węgrzech uchwalono w 2014 r. ustawy, na mocy których usunięto z umów kredytowych denominowanych do waluty obcej niektóre nieuczciwe warunki umowne, przeliczono praktycznie całe zadłużenie konsumenckie z tytułu tych umów na HUF i wprowadzono inne zmiany w treści stosunków prawnych między stronami rozpatrywanych umów. Ustawy te miały również na celu wykonanie orzeczenia Kúria (sąd najwyższy, Węgry) dotyczącego niezgodności niektórych klauzul umownych zawartych w umowach kredytu denominowanego do waluty obcej z dyrektywą² (omawiane orzeczenie zostało wydane w świetle wyroku Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Kásler³). Jednakże zgodnie z nowymi ustawami ryzyko kursowe wciąż obciążało kredytobiorcę.

Biorąc pod uwagę, że zgodnie z dyrektywą klauzule umowne, które odzwierciedlają bezwzględnie obowiązujące przepisy ustawowe lub wykonawcze, nie mieszczą się w zakresie jej stosowania Fővárosi Ítéltábla (regionalny sąd apelacyjny w Budapeszcie, Węgry), rozpoznający sprawę T. Ilyés i E. Kissa, zwrócił się do Trybunału o dokonanie oceny nieuczciwego charakteru niejasnego warunku umownego obciążającego ryzykiem kursowym kredytobiorcę, pomimo potwierdzenia ważności tego warunku przez ustawodawcę węgierskiego.

W dzisiejszej opinii rzecznik generalny Evgeni Tanchev przypomniał, że cel wyłączenia warunków umownych odzwierciedlających bezwzględnie obowiązujące przepisy ustawowe lub wykonawcze z zakresu stosowania dyrektywy jest uzasadniony okolicznością, iż można zasadnie przypuszczać,

¹ Dyrektywa Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz.U. 1993 L 95, s. 29).

² Orzeczenie nr 2/2014.

³ Wyrok z dnia 30 kwietnia 2014 r., Kásler (C-26/13) (zob. komunikat prasowy nr 66/14).

że ustawodawca krajowy dokonał wyważenia ogółu praw i obowiązków stron rozpatrywanych umów.

Jednakże założenia takiego nie można przyjąć w odniesieniu do przepisów ustawowych, takich jak ww. ustawy węgierskie, wydanych po dniu, w którym uzgodniono przedmiotową umowę oraz w celu wykonania sądowego stwierdzenia niezgodności z dyrektywą. W tym względzie rzecznik generalny jest zdania, że rozpatrywane wyłączenie miało zapewniać państwom członkowskim możliwość utrzymania w mocy lub wprowadzenia norm wykraczających poza przepisy ochronne dyrektywy, natomiast państwa te nie mogły obniżyć poziomu ochrony przewidzianego w tych przepisach.

Ponadto rzecznik generalny podkreślił, że przepisy prawne państw członkowskich ustanawiane w odpowiedzi na orzeczenia Trybunału stwierdzające niezgodność prawa krajowego lub krajowej praktyki z dyrektywą nie mogą być wyłączone spod kontroli sądowej, ponieważ takie wyłączenie byłoby sprzeczne z postanowieniami Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, które gwarantują wysoki poziom ochrony konsumentów oraz prawo do skutecznej ochrony sądowej.

W tych okolicznościach rzecznik generalny zaproponował, aby warunek umowny, który stał się częścią umowy kredytu denominowanego do waluty obcej w wyniku interwencji ustawodawcy i który pozostawia pierwotny warunek umowny obciążający ryzykiem kursowym kredytobiorcę, nie odzwierciedlał bezwzględnie obowiązujących przepisów ustawowych lub wykonawczych w rozumieniu dyrektywy. W rezultacie w sprawach, w których ten warunek umowny nie został zreagowany w umowie prostym i zrozumiałym językiem, sąd krajowy może badać, czy stanowi on nieuczciwy warunek umowny, który nie wiąże konsumenta.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu przedłożenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793